

Připravovaná novela zákona o veřejných zakázkách a nové zadávací směrnice

I. Novela ZVZ

Expertní skupina Ministerstva pro místní rozvoj připravuje ještě před zbrusu novým zákonem o veřejných zakázkách, kterým budou implementovány nové zadávací směrnice, zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie dne 28.3.2014, technickou novelu stávajícího zákona č. 137/2006 Sb.

Připravovaná novela stávajícího zákona o veřejných zakázkách reflektuje některé novinky, vycházející z nových zadávacích směrnic, přičemž tyto novinky mají opět za cíl zjednodušit zadávací řízení pro zadavatele i dodavatele.

Novela by měla směřovat zejména do následujících oblastí:

- ★ **Řešení otázky dodatečných veřejných zakázek, resp. víceprací.** Jde o reakci na v poslední době se vyostřující problematiku, a to především v důsledku shledání auditních a dohledových orgánů. MMR hodlá technickou novelou zpřesnit specifikaci víceprací prostřednictvím definice podmínky objektivní předvídatelnosti v návaznosti na podmínku postupu zadavatele „s péčí řádného hospodáře“. V této souvislosti půjde o již částečnou transpozici nové zadávací směrnice EU a její úpravu týkající se změny smluv. Žádoucím stavem této úpravy bude např. situace, v níž dojde-li k vícepracem zapříčiněným výskytem chyby v projektové dokumentaci, kterou zadavatel, jenž postupoval při obstarání projektové dokumentace s péčí řádného hospodáře, nemohl předvídat, nebudou tyto již přičítány k tíži zadavatelů a zadavatel bude moci pro zadání těchto víceprací využít postup stanovený pro zadání dodatečných stavebních prací, aniž by byl následně auditními a dohledovými orgány shledán tento postup jako v rozporu se ZVZ. V tom smyslu půjde o jakési částečné uvolnění dosud velmi rigidně vykládaného principu „předvídatelnosti“.
- ★ **Připuštění možnosti hodnocení dle kritéria vyjadřujícího kvalitu týmu, tam kde kvalita týmu má podstatný vliv na plnění veřejné zakázky** (např. u veřejných zakázek na poradenské služby, projektové práce apod.). Opět i zde půjde již o částečnou transpozici směrnice.
- ★ **Ve hře je rovněž zrušení povinnosti zrušit zadávací řízení v případě jedné nabídky.**
- ★ **Vypuštění ustanovení o oponenturách MMR (tj. § 156 odst. 4 ZVZ) a seznamu hodnotitelů (§ 74 odst. 7 a § 74a ZVZ) u významných státních veřejných zakázek, u nichž byla poslední novelizací ZVZ pouze odložena účinnost o jeden rok (od 1.1.2015) a které se jeví ve svém důsledku spíše jako nesystémové.**
- ★ **Částečná úprava ustanovení o dohledu ÚOHS,** v jejímž důsledku by mělo dojít ke zrychlení rozhodovacích procesů a třeba i k omezení využívání návrhů k šikanóznímu výkonu práva, k němuž v rámci konkurenčního boje často dochází.

Účinnost připravované novely by měla být dnem vyhlášení, příp. bude stanovena od 1.1.2015.

II. Nové zadávací směrnice

- ★ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. 2. 2014 o udělování koncesí
- ★ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES
- ★ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES
- ★ členské státy mají tyto směrnice převzít do svých právních řádů do 18.4.2016

Nové směrnice si kladou za cíl zvýšit účinnost vynakládání veřejných prostředků, zjednodušit a zefektivnit stávající pravidla zadávání veřejných zakázek ve prospěch všech hospodářských subjektů. Zavádějí rovněž zjednodušený režim pro zadavatele na nižších úrovních veřejné správy (tj. místní a regionální orgány).

Přinášejí dále modernizaci postupů zadávání, spočívající ve zkrácení lhůt pro předkládání žádostí o účast a nabídek, možnost vzít v úvahu organizaci a kvalitu pracovníků přidělených na plnění zakázky jako hodnotící kritérium. Zadavatelé budou rovněž oprávněni vyloučit hospodářské subjekty, které vykázaly závažné nebo přetrvávající nedostatky při plnění předchozích smluv.

Novinku přinášejí též u zadávání dodatečných zakázek – nepodstatnou (tj. povolenou) změnou smlouvy bude navýšení ceny do 10% u dodávek a služeb a 15% u stavebních prací (bez dalších podmínek). Zadávání víceprací je nadále možné do 50% (potřeba změny byla vyvolána nepředvídatelnými okolnostmi a změna nemění celkovou povahu zakázky). Na české úrovni je momentálně limit pro vícepráce 20%, je otázkou, zda do nového zákona bude převzatý limit dle směrnice.

Zrychlení zadávacího řízení, zejména pak v případě velkého počtu nabídek, by měla přinést možnost nabídky nejprve hodnotit a až následně posoudit nabídku, která byla vybrána jako nejvýhodnější. Tento postup umožní již nyní aktualizované Pokyny pro zadávání veřejných zakázek ROP SV pro zakázky zadávané mimo režim zákona.

Velká pozornost je věnována rovněž hodnocení nabídek, při kterém bude kladen větší důraz na náklady životního cyklu, nikoliv pouze na nabídkovou cenu. Zadavatel bude moci rovněž stanovit pevnou cenu a soutěžit pouze z hlediska kritérií kvality.

Nové směrnice představují výrazný posun v přístupu k zadávání zakázek oproti předchozím směrnicím a dokládají, že evropský trend je v řadě bodů podstatně odlišný od toho, kam se v posledních letech ubíral český zákon o veřejných zakázkách (zejm. vlivem tzv. „transparentní“ novely) a rozhodovací praxe českých úřadů. Už z tohoto důvodu bude důležité sledovat způsob promítnutí nových směrnic do nového zákona o veřejných zakázkách.